

ДА ОБЩУВАМЕ, НЕ САМО ДА КОМУНИКИРАМЕ!

Проф. д-р Минка Златева

През ноември 2008 година, когато гостувах с лекции на студентите по комуникация и компютърни науки в Държавния университет на щата Айова в Еймс, станах свидетел на една необичайна случка. Заедно с колежката ми Даниела Димитрова се връщаме от Департамента по компютърни науки, където с възхищение и преклонение се докоснах до репликата на първия в света електронен цифров компютър АВС, изобретен през 1939–1941 г. от знаменития американски учен от български произход Джон Атанасов. В коридора на нейния факултет ни поздрави любезно млад колега, а само след минута Даниела получи от него ... имейл.

– Но защо той не те информира за това при срещата ни? – смаях се аз.

– О, тук вече немало хора предпочитат компютърното пред живото общуване – обясни ми тя.

Скоро след това започнах да наблюдавам подобни ситуации и у нас. Хлапета и студенти, които се намираха на една ръка разстояние, предпочитаха да си „говорят“ по мобилни телефони или с помощта на лаптопи и таблети.

Какво се промени в човешкото общуване в ерата на новите информационни технологии? Защо все по-често разменяме информация по електронен път вместо лице в лице? Не се ли дължат постоянно съпътстващите ежедневието ни кризи именно на дефицита на общуване, на диалогичност, на уменията да споделяме и на липсата на толерантност помежду ни?

На тези актуални, дори злободневни въпроси на нашето съвремие търси отговори Любомира Парижкова в своята монография. И, за да бъдат отговорите ѝ обосновани теоретически и емпирически, тя използва различни по характер подходи – философско-исторически, структурно-системен, исторически и социологически.

Общуването като социален феномен е ядрото на нейния изследователски труд. Тя го разглежда като „взаимодействие, насоченост към съгласуване и разбиране“, като „поле за духовно споделяне, на съ-преживяване и съ-творчество“ и го сравнява със съвременното му проявление – комуникацията, която го превръща в размяна на информация, защото

е лишена от диалогичност и субектно отношение и се превръща „в едно безкрайно пораждање на смисли и изостряне на различията“.

Любомира Парижкова проследява развитието на общуването в три избрани от нея периода – модерност, постмодерност и хипермодерност (по Жил Липовецки), за който период тя предлага термина „глобализираща се модерност“.

Доминиращ в изследването е философско-историческият подход, който дава на авторката богати възможности на базата на възгледите на широк кръг от признати философи да осветли многостранно промените във феномена общуване, свързани със субекта и с мисленето за общуването, коментирани в техните знакови за трите избрани периода съчинения.

През призмата на философските идеи Любомира Парижкова анализира различните духовни обрати в процеса на общуване и формулира изследователска си теза, че „преходът от модерност към постмодерност и глобализираща се модерност води до загуба на съ-преживяването и на стойността на общуването, като го свежда до размяна на информация с общото название комуникация“.

За да докаже своята теза, авторката най-напред изследва дефинициите на двете понятия – общуване и комуникация – в редица чуждестранни енциклопедии, в речници на българския език от началото на ХХ век до днес и в търсачката на Google, в резултатите от която доминацията на термина комуникация е безспорна.

След това тя интерпретира, от една страна, различните модуси на общуването – като разбиране, като израз на езика, като диалог, като екзистенция, като любов, като комуникативно действие, а от друга страна, и различните модуси на комуникацията – като езикова игра, като симулация, като следствие от деконструкция, но и като емпатия, като отговорност, толерантност, търсене и признаване на идентичността на Другия.

Накрая авторката запознава читателите с резултатите от проведените от нея в две поредни академични години анкетни проучвания с 89 редовни и задочни студенти от 6 специалности на Университета по библиотекознание и информационни технологии за това, как те определят и разграничават понятията общуване и комуникация. Обобщението на разнообразните студентски мнения показва, че за тях комуникацията „се свързва с преноса на информация и има по-технотронно звучене”, а общуването притежава „културен и социален аспект”.

Написана с дълбоки познания и ерудиция, с ясно изразена авторска позиция, монографията на Любомира Парижкова със сигурност ще породи оживени дискусии сред специалисти и студенти от различни научни сфери – философия, история, комуникация и културология. Някои от твърденията ѝ може би ще бъдат подложени на критика, но ще стимулират нови теоретични и практико-приложни изследвания. А това ще бъде най-високата награда за младата изследователка и нейния сериозен и иновативен труд, чийто основен апел според мен може да бъде формулиран най-кратко с думите „Да общуваме, не само да комуникираме!”

София, 3 октомври 2013 г.

НОВИ КНИГИ

ИЗЛЕЗЕ ОТ ПЕЧАТ „МЕДИИ, КНИЖОВНОСТ, ИСТОРИЧНОСТ”

Книгата „Медии, книжовност, историчност (В контекста на националната издателска традиция)”* с автор гл. ас. д-р Стела Валериева Георгиева обобщава усилията и творческите ѝ изяви от последните години. Водещата част от текстовете, включени в учебното помагало, интерпретират теми, свързани с печатните комуникации и съвременните издателски дейности. Много добре е разработено отразяването на книжовната и историческата тема в някои наши регионални медии в периода на демократичния преход.

Книгата е включена в дългогодишната поредица *Библиотека Книгоиздаване* на Университетско издателство „Св. св. Кирил и Методий”. Рецензенти на изданието са проф. Кристина Върбанова-Денчева (УниБИТ) и проф. дпн Тодор Галунов от Философския факултет на Великотърновския университет. Научен редактор на изданието е проф. д-р Лъчезар Георгиев, който е и автор на предговора.

Книгата може да се ползва удачно от студентите в университетските бакалавърски специалности Книгоиздаване, Връзки с обществеността, Журналистика и Библиотечно-информационни дейности, Печатни комуникации, както и в магистърските програми, свързани с изучаването на книгата и печатните медии. Положителен момент за това издание е, че повечето включени в изследването текстове са вече публикувани като отделни фрагменти – студии и статии, като научни доклади от конференции, като напр. в авторитетния периодичен сборник от национални научни конференции „Библиотеки, четене, комуникации” (2013), в научното списание за книгата „Издател” и други научни издания.

Книгата на гл. ас. д-р Стела Георгиева „Медии, книжовност, историчност” е принос в книговедските изследвания и особено онези, които засягат книгоиздателските процеси и печатните комуникации. С теоретичния и същевременно приложен характер, изданието продължава изследванията в областта на печатните медии, познати вече от публикациите на д-р Георгиева в научни списания, периодични сборници и от книгата ѝ в съавторство „Българско книгоиздаване. Хрестоматия. Авторски текстове” (2012). Тематичните посоки засягат проблеми на съвременната книга и книгоиздаването, печатарското дело, периодичния печат у нас и в чужбина. Разгледана е книжовната и историческата тема в български и чуждестранни регионални медии върху фона на динамични политически процеси. Представят се и издателските тенденции в началото на новото хилядолетие. Стилът е достъпен и за по-широк кръг читатели; книгата се чете леко и увлекателно.

Издател

* **Георгиева, Стела.** Медии, книжовност, историчност. В. Търново: Унив. изд. Св. св. Кирил и Методий, 2013. 204 с. с ил. и графики. – Библиотека Книгоиздаване.

